

A "barakk"-ok rövid történetét adom most közre. Sajnos számos ellentmondásos információ áll rendelkezésre a tábor történelmével kapcsolatban, ezek tisztázása még hátravan, de így is tudunk átfogó képet adni a működéséről.

A tábor az 1880-as években építették. A jelenlegi Szilvafasor és Szabadság utcák által határolt területen volt. A Budapesti Honvéd Helyőrség és Tápiósüly vezetése közötti megállapodás értelmében a település biztosította a területet és a kívánt épületeket.

1. A kezdetek

Sátortáborként kezdte meg működését, ahol 1000-1200 fő részére biztosítottak átmeneti szállást. Jellemzően fogva az igényeknek megfelelően, a tavasztól ősziig tartó hadgyakorlatokban résztvevők szálláshelyéül szolgált. Később fabarakkok és téglapépületek építésével korszerűsítették, így a honvédség különféle alakulatai egész évben igénybe vehették. [\[1\]](#)

A századfordulóra kiépítettsége igen magas szintet ért el, és ettől fogva a honvédség szinte minden alakulata igénybe vette. Állomáshelye volt a huszárok távlovagló gyakorlatainak és a tüzérségnek egyaránt. Az Osztrák-Magyar – Monarchia egész területéről érkeztek ide katonák, hiszen a táborban megtalálható volt minden, amit a kor igényei megköveteltek.

A parancsnoki és legénységi épületeken kívül üzemelt a tábor területén vendéglő is, a mai községháza helyén.

A fogolytábort a sülyiek annak épületei nyomán *Barakk*nak nevezték. [\[2\]](#)

2. Az első világháborúban

Az első világháborúban a tábor főként fogolytáborként működött.

Az háború kezdetén ebből a táborból is elszállították az ágyúkat, a katonai felszereléseket, és katonai megfigyelő kórházat akartak itt létrehozni, de a megyei vezetés attól való félelmében, hogy betegségeket hurcolnának be, ezt megghiúsította.

1915-től Olaszországból internáltak ide foglyokat, férfiakat, nőket egyaránt.

1916. május végéig kb. 1500 katona állomásozott [\[3\]](#) a településen, akik gyakorlaton voltak a barakkokban, és az elszállásolás gyakran terhet jelentett a plébánosnak is.

[\[4\]](#)

1917-ben kiütéses tífuszjárvány pusztított a tábor lakói között, sokan meghaltak, főként román, olasz és szerb nemzetiségű emberek.

Az 1918-19-es román megszállás ismét érzékenyen érintette Tápiósülyt, de kártételében nem volt olyan súlyos, mint a korábbi török illetve osztrák megszállás. Szomorú emlék, hogy az országban működő 12 román fogolytábor közül egyik Tápiósülyben volt, ahol kb. 4000 [\[5\]](#) magyar és kb. 500 olasz foglyot őriztek.

[\[6\]](#)

Ez idő alatt 129 fiumei olasz polgár lelte itt halálát

[\[7\]](#)

.

3. A világháború után

Az I. Világháború után újra a honvédség vette birtokba a területet.

1919-20-ban a fehérterror idején a táborban is állomásozott karhatalmi különítmény. 1919. december elején a fogolytáborban 50 csendőr (közlegények és tisztek együttevén) volt elszállásolva. [\[8\]](#)

A 30-as években pedig a leventék kiképző központja lett.

A falu lakossága nem mindig örült a honvédtábornak, mert a katonák csapongó viselkedése rossz hatással volt az emberek erkölcsére. [\[9\]](#)

4. A második világháború idején

A történelem viharai sohasem voltak oly kegyesek, hogy kikerüljék Tápiósülyt. A második világégés kezdetén a tábor és a falu élete is megpecsételődött. 1939-ben, mikor Németország megtámadta Lengyelországot, több száz menekült lengyel katonát szállásoltak el a táborban, akik minden vasárnap imádkoztak hazájukért a templomunkban. [\[10\]](#)

1940 tavaszán ők elmentek, helyükre magyar honvédek kerültek 1942 áprilisáig.

1942-ben megváltozott a politikai hatás, májustól a tábor eddigi szerepe is. Olyan emberek kerültek a táborba, akik politikailag nemkívánatos személyek [\[11\]](#), ill. zsidó származásúak/izraelita vallásúak voltak.

[\[12\]](#)

Innen küldték őket az orosz frontra katonai munkaszolgálatosnak.

Kossa István így emlékszik vissza könyvében az akkori eseményekre:

A Tápiósülyi katonai tábor rövid története

Írta: Katus Norbert

2010. december 31. péntek, 13:14 - Módosítás: 2010. december 31. péntek, 13:28

„Tápiósüly. Az egész vonat kiürült. Kutyakorbácsos, ordító tisztek fogadnak bennünket. Négyes sorokban vonulunk a közeli táborba. Ott katonás sorban állunk órákig. Bent a barakkban motozás kezdődik. Mindent elszednek. Kint az udvaron ezalatt megkezdődött az összeírás. Mintha megvesztek volna, mindenki ordít. Persze csak a tisztek, mi némák vagyunk. Még a szomszédunkkal is csak úgy szájszélből, suttogva beszélünk. Az ordításból állandóan ismétlődik egy szó: musz. Én csak itt hallottam először, de jól megtanultam. Ha a magyar nyelvnek nincs elég szava a szörnyűségekre, megaláztatásokra, a kínra, szenvedésre, túrésra és némaságra, éhségre és fáradtságra, embertelenségre és kegyetlenkedésre, vagy mindezek együttes kifejezésére, akkor tanácsolnám ezt felvenni az Akadémia nagy szótárába.”

Több munkásszázad [\[13\]](#) indult el a táborból az orosz frontra, 2000 km-t meneteltek éhséggel és faggal küszködve egészen a Don folyóig, ahol aknaszedésre, árokásásra használták őket.

A tábort végül 1948-ban bontották el.

[\[1\]](#) LUKÁCS-SZÜCSI

[\[2\]](#) TÓTH 15. p.

[\[3\]](#) Akkoriban a 21. és 29. számú Honvéd Gyalogezred állomásozott itt. (LUKÁCS-SZÜCSI)

[\[4\]](#) Historia Domus

[\[5\]](#) 1919. október 24-ei adat.

[\[6\]](#) PMT 1965 344-345. p.

[7] A 129 elhunyt fiumei polgár emlékére emelték 1996-ban a sülyi temetődomb tetején álló emlékművet.

[8] PML 8. 163. p.

[9] LUKÁCS-SZÜCSI

[10] Ennek emlékét őrzi a Kisboldogasszony-templom szentélyfalán elhelyezett emléktábla lengyel és magyar nyelven.

[11] A zsidók munkaszolgálatra történő nagyobb igénybevétele mellett, 1940 második felében és 1941-ben – a megbízhatatlannak, s a rendszerre veszélyesnek minősített - szociáldemokrata és szakszervezeti aktivistákat, illetve egyes nemzetiségek tagjait is munkaszolgálatra hívták be. (...)A frontszolgálatot teljesítő munkaszolgálatos alakulatok harmadik csoportját a nemzetiségi (vagy kisebbségi) munkásszázadok jelentették, melyekbe a munkaképes, „nemzethűség szempontjából megbízhatatlan”, az ország területi gyarapodása folytán a határokon belül élő románokat és szerbeket sorolták. (SZABÓ)

[12] A Polgármesteri Hivatal kertjében található a 2009-ben állított, a fogolytáborból munkaszolgálatra hurcoltak emlékköve.

[13] A Don menti hadszíntérre kiszállított 13 különleges munkásszázad közül a 402. hadrendi számmal ellátott csapattest Tápiósüly táborban szerveződött. (SZABÓ)

Rövidítések:

A Tápiósülyi katonai tábor rövid története

Írta: Katus Norbert

2010. december 31. péntek, 13:14 - Módosítás: 2010. december 31. péntek, 13:28

Ahogyan nagyszüleink látták: Képek a Tápió-vidék múltjából (Kucza Péter, 2000.)

Historia Domus: A tápiósülyi Kisboldogasszony plébánia története 1724-től.

LUKÁCS-SZÜCSI: Lukács József – Szücsi Csaba: Megemlékezés a Tápiósülyi fogolytáborból elhurcoltak emlékére állított emléktábla avatásán.

PML 8.: Pest Megyei Levéltári Füzetek 8. (A fehérterror néhány jelensége Pest Megye 1919-20). Pásztor Mihály, 1985.

Saját gyűjtésből eredő források (fénymásolatok)

SZABÓ: dr. Szabó Péter: Néhány gondolat a munkaszolgálat intézményéről (Az égre írj, ha minden összetört – Süllysáp, 2009.)

TÓTH: Tápiósüly (Süllysáp) arculatvizsgálata és helyi védelmi javaslata. Szakdolgozat. Tóth Krisztina, 2008.